

Afgørelser om gensidig forsørgelsespligt for samlevende i kontanthjælpssager

Med indførelse af L224 blev der pr. 1. januar 2014 indført forsørgelsespligt mellem samlevende, hvor begge er fyldt 25 år og en eller begge ansøger om eller modtager uddannelses- eller kontanthjælp.

Ankestyrelsen har i en ny principafgørelse taget stilling til spørgsmål om ugyldighed ved manglende overholdelse af forvaltningslovens regler om partshøring og begrundelse i sager om netop gensidig forsørgelsespligt.

Denne afgørelse har medført usikkerhed om kommunernes praksis på området, og medført omtale i landsdækkende medier. Enkelte kommuner har besluttet at tilbagebetale kontanthjælp for hele 2014. KL har den 10. marts 2015 anbefalet at kommunerne afventer en nærmere udmelding fra KL eller Beskæftigelsesministeriet.

Pt. har Herning Kommune modtaget fem klager.

Sagsgangsbeskrivelse i sager hvor borger modtog kontanthjælp før 1.1.2014

Herning Kommune udarbejdede i efteråret 2013 et orienteringsbrev om de ændrede regler til de borgere der var i målgruppen og som allerede var på kontanthjælp. Der var på daværende tidspunkt tale om ca. 410 personer.

Kontanthjælpsmodtageren modtog et oplysningsskema til brug for vurdering af samlestatus som skulle underskrives og returneres. Såfremt det her blev oplyst, at vedkommende betragtede sig selv som samlevende, fik samlever et brev vedr. underskrivelse af samlivsstatus og indhentelse af økonomiske oplysninger.

Ud fra de indhentede oplysninger vurderede Ydelseskontoret om vedkommende var samlevende med forsørgelsespligt, og fremsendte en agterskrivelse/partshøring herom til både kontanthjælpsmodtager og samlever.

Medmindre parterne i forbindelse med agterskrivelsen/partshøringen fremsendte nye oplysninger om at de ikke betragtede sig som samlevende, blev der truffet afgørelse om gensidig forsørgelsespligt mellem samlevende. I denne afgørelse var der ligeledes en klagevejledning.

(Ca. 50 borgere undlod at returnere fremsendte oplysningsskema. I disse sager blev der truffet en administrativ beslutning om at bevilge minimumsbeløbet.)

Sagsgangsbeskrivelse i kontanthjælpssager efter 1.1.2014

I forbindelse med ansøgning om kontanthjælp udleveres en vejledningspjece, hvoraf det fremgår, at "...hvis du er over 25 år og samlevende med en person på over 25 år, pålægges I gensidig forsørgelsespligt. Det betyder at I som samlevende får pligt til at forsørge hinanden økonomisk på samme måde som ægtefæller. "

En erklæring vedr. samlivsforhold, som skal underskrives af både kontanthjælpsansøger og samlever udleveres ligeledes. Samlever skal på samme måde som beskrevet ovenfor fremkomme med økonomiske oplysninger.

Der er i disse sager ikke fremsendt en agterskrivelse eller partshøring, men afgørelse er truffet ud fra de oplysninger som borger har afleveret sammen med ansøgningen. Afgørelsen kan påklages i overensstemmelse med forvaltningslovens regler.

Konkrete klagesager

Herning Kommune har pt. modtaget klager fra fem borgere. Det vurderes individuelt om Herning Kommune i de konkrete sager har levet op til gældende regler. Fastholdes afgørelsen vil den blive videresendt til Ankestyrelsen til videre behandling.

Vurdering

Partshøring af oplysninger som borger har afleveret sammen med ansøgning om kontanthjælp vurderes ikke at være omfattet af en udvidet pligt til partshøring, idet både ansøger og samlever har underskrevet disse oplysninger og været bekendt med, at oplysningerne skulle bruges i forhold til vurdering af gensidig forsørgelsespligt.

Herudover modtog borger og samlever en afgørelse med en klagevejledning, og har ikke gjort brug af denne klagemulighed.

Skulle Ankestyrelsen komme frem til modsat resultat, er det min vurdering at manglende partshøring ikke kan medføre materiel ugyldighed, idet partshøring af borger og samlever ikke ville have medført et andet resultat.

Generelle spørgsmål

I forbindelse med de konkrete klager fra enkeltpersoner, har Herning Kommune også modtaget spørgsmål om generelle problematikker vedrørende sagsbehandlingen i sager om gensidig forsørgelsespligt som principafgørelsen har behandlet.

Herning Kommune er eksempelvis blevet spurgt, om vi er bekendte med omfanget af fejlagtig partshøringspraksis og hvor mange sager der er genoptaget samt hvor mange borgere Herning Kommune har tilbagebetalt ydelser til.

Til disse generelle anmodninger har vi svaret, at vi ikke har opgjort disse sager eller har et system der uden videre kan danne et sådant overblik. Vi er ikke forpligtede til at producere sådanne oplysninger til besvarelse af borgerhenvendelser, men at det naturligtvis er noget vi har fokus på.

Vi kan dog få brug for at udarbejde et sådant overblik, såfremt det besluttes at vi skal genoptage sagerne af egen drift.

Majbrit Lambæk
Afsnitsleder, Ydelseskontoret
12.3.15